

Го- дини	Банкноти въ обращение	Население*)	На гла- ва отъ населе- нието	Го- дини	Банкноти въ обращение	Население*)	На гла- ва отъ населе- нието
			леva				леva
1886	194.164. ₅₃	3.104.056	0 ⁶ ₆₆	1898	3.363.530. ₀₀	3.603.017	0 ⁶ ₉₃
1887	181.543. ₀₀	3.137.505	0 ⁶ ₀₆	1899	3.447.755. ₀₀	3.658.872	0 ⁶ ₉₄
1888	263.778. ₃₁	3.169.671	0 ⁶ ₀₈	1900	14.403.271. ₉₃	3.715.593	3 ⁶ ₈₈
1889	682.333. ₀₉	3.200.485	0 ⁶ ₂₁	1901	24.550.247. ₀₀	3'722'444	6 ⁶ ₅₁
1890	1.684.198. ₅₂	3.231.599	0 ⁶ ₂₂	1902	27.569.960. ₈₀	3'829'402	7 ⁶ ₂₀
1891	1.434.732. ₀₀	3.263.016	0 ⁶ ₄₄	1903	30.825.221. ₂₉	3 887 219	7 ⁶ ₉₄
1892	618.632. ₀₉	3.294.737	0 ⁶ ₁₇	1904	41.339.859. ₁₀	3'945'911	10 ⁶ ₄₈
1893	1.180.268. ₄₄	3.336.276	0 ⁶ ₃₆	1905	41.204.807. ₅₀	4'005'488	10 ⁶ ₂₉
1894	1.504.392. ₂₃	3.387.995	0 ⁶ ₄₄	1906	43.193.774. ₀₅	4'065'965	10 ⁶ ₆₂
1895	1.828.924. ₅₀	3.440.517	0 ⁶ ₅₃	1907	52.695.687. ₃₁	4'127'361	12 ⁶ ₇₇
1896	2.379.554. ₇₀	3.493.852	0 ⁶ ₆₈	1908	60.480.187. ₄₄	4'189'684	14 ⁶ ₄₄
1897	2.584.462. ₂₅	3.548.014	0 ⁶ ₇₃				

Колкото до това, прѣзъ кои сезони на годината банкнотитѣ въ обращение достигатъ до най-висока точка и кога тѣ падатъ най-ниско, то свѣдѣниятѣ, които даваме въ приложение за максималнитѣ и минимални числа по смѣтката на банкнотитѣ и находящата се въ прѣка връзка съ нея смѣтка наличностъ въ касата, даватъ възможностъ да извадимъ, слѣдъ една репартиция на 23-тѣхъ подложени на изслѣдане години (1886—1908) заключението, какво за 7 години (болшинство при репартициите) максималнитѣ числа за банкнотитѣ въ обращение отъ златенъ и сребъренъ еталонъ заедно падатъ на мѣсецъ септемврий, а за 11 години (болшинство при репартициите) минималнитѣ числа падатъ на мѣсецъ януари. Движенето на наличността, напротивъ, върви по обратенъ путь, е именно сумата въ касата пада най-ниско прѣзъ септемврий, а се подига най-високо прѣзъ декемврий. Съотношението е очевидно. Прѣзъ първиятъ сезонъ, начало на есента, когато се извѣршива продажбата en masse на продуктигъ на нашето земедѣлие (зърнени храни), настѫпва едно оживление въ паричното тѣрзище, а слѣдователно и по-голѣмо търсене на парични знаци, като средство на размѣна; когато пѣкъ прѣзъ втория сезонъ, прѣзъ зимата, настѫпва едно ограничение и застой въ голѣмитѣ търговски сдѣлки. Ролята на Б. Н. Банка като регуляторъ на паричното обращение въ страната и като посрѣдникъ за изравнение земания-даванията между България и чужбина въ той случай се свежда къмъ това, че тя прѣзъ първия сезонъ закупува чековетѣ на голѣмитѣ житарски кѫщи, най-често чуждестранни, заедно съ което удовлетворява на нуждата отъ парични знаци на вжтрѣшното парично обращение и сѫщеврѣмено се запасява съ златенъ фондъ при страннитѣ си кореспонденти за международни плащания; а прѣзъ втория сезонъ, на ограничение, монетата или пѣкъ нѣйниягъ сурогатъ банкнотата, слѣдъ като сѫ извѣршили извѣстно кръговръщение (съ полученитѣ срѣдства отъ търговеца-житаръ нашиятъ селенинъ земедѣлецъ се разплаща отъ една страна съ данъчнитѣ власти, а отъ друга — съ кръчмари, бакали и пр.; послѣднитѣ отъ своя страна плащатъ на по-едритѣ търговци и т. н.), повръщатъ се изново въ банката подъ формата на праходъ на държавата (Б. Н. Банка е касиеръ на държавата) или като платежи на търговско-индустриалната класа, кредитирана прѣди това отъ Б. Н. Банка, за да повтарятъ при идентични условия сѫщия цикълъ. Увеличенето на наличността на банката прѣзъ зимния сезонъ се дължи и на обстоятелството, че тогава Б. Н. Б. има възможностъ да продава чекове на вносителитѣ търговци за смѣтка на своя фондъ при страннитѣ ѝ кореспонденти.

*) Изчислено къмъ срѣдата на годината.